



1 сентябрь —
Ўзбекистон
Республикасининг
Мустақиллик кун

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

○ Республикада галлакорлари Ўзбекистоннинг Мустақиллик байрамини нишонлаш арасида катта зафар кучдирлар. Улар бу йил 844 минг гектар ерга бошоқли дон экиб, 1 миллион 300 минг тоннадан зиёд дон ишлаб чиқардилар ва давлатга сотдилар.

○ Андижон вилоятининг Асека шаҳрида Жанубий Кореянинг «ДЭУ» корпорацияси билан бирликтида автомобиль заводи қурилиш тўғрисидаги шартномани тасдиқлаш ва имзолашга бор-йўли 40 кун кифоя қилди. 24 август кунини Тошкентда ана шу ҳужжат имзоланди.

○ Ўзбекистон Республикаси Файлар академиясининг Қорақалпоғистон бўлими Орол денгизини асрашга бағишланган жаҳон илмий анжуманига тарафдор кўрмоқда. Қорақалпоғистон олимлари Орол денгизининг буткул қуриб қолмаслиги олдинчи бўлиб борасидаги ўз дастурига эга. Эндиги масала Урта Осиё Республикалари олимлари ҳамда чет эллик мутахассисларга шу қарашларни илмий асослаб беришдир.

○ Кийим-кечакларнинг турлари ва моддалари бўйича республика маркази Истиклол байрамнинг бир йиллигини ўзига хос тарзда нишонлашга қарор қилди. Улар Тошкентнинг Мустақиллик майдонида 31 август ва 1 сентябрь кунлари ўзлари яратган янги либослар туркумини намойиш этидилар. Қадди-қомати келишган 50 нозанин шонли санага махсус тайёрланган либосларни кўз-кўз қилди. Бу кийим-кечакларнинг ҳаммаси миллий услубда, хонатлас, бекасам ва бошқа иптакли газламалардан тайёрланган. Яна шунинг ҳам таъкидлаш кераки, ушбу мерказ аёлларимизга аjoyиб совға тайёрламоқда. Байрам арасида Ўзбекистон пойтахтидаги дўконларга шу наърақ мусавирлари модели асосида тайёрланган бир-биридан кифойли либослар сотувага чиқарилади.

○ Навоий шаҳрида вилоят тадбиркорлар касаса уюшмаларининг кенгаши ташаббуси билан сармоядорларнинг клуби ташкил этилди.

ҲАМДУСТЛИҚДА

○ Туркменистон Президентининг фермойиши билан аҳолига сотиладиган қурилиш материаллари қийматида қўйилган солиқ бекор қилинди. Агар илгари мингта қоғишмига бир ярим минг сўмга яқин пул тўланган бўлса эндиликда у 955 сўмга тушибди.

○ Москва ҳукумати пойтахт аҳолисига навабдига қисован таърифлади. Эндилликда ҳар бир кишидан соғуқ сув учун 5 сўм 85 тиын, иссиқ сув учун эса 4 сўм 45 тиын олинмайдиган бўлди. Ўшунинг иштироки учун эса умумий майдоннинг ҳар бир квадрат метри учун бир сўм тўлаш керак.

○ 24 август кунини эрта тонгда Душанбада номаълум шахслар томонидан кўчада, хизмат машинаси ёнида Тожикистон Республикасининг бош прокурори Нурулло Ҳувайдуллоев отиб ташланган.

ХОРИЖДА

○ Кувейт амира шайх Жаббор ас-Собҳ Чечен Республикаси президенти Жохар Дудаевни қабул қилди.

○ Пекинда Хитой ва Жанубий Корея ташқи ишлар вазирлари иккала давлат ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги қўша бёёнишни имзоладилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони
ЎЗБЕКИСТОН ҲАМДА ЮРТЛАРИДА ҲАР ЙИЛИ 1 СЕНТЯБРДА
«МУСТАҚИЛЛИК КУНИ»НИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Давлатимиз тарихида янги саҳифа очган Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кунини байрам қилиниши муносабати билан ва унинг ёшларни маънавий камол топтиришда жуда катта тарбиявий аҳамиятга эга эканини назарда тутиб, ўқув юрлари жамоаларининг иштакларини ҳисобга олиб:

1. Ҳар йили 1 сентябрда барча мактабларда, ҳунар-техника билим юрларида, ўрта махсус ва олий ўқув юрларида «Мустақиллик кун»и маъруза ва махсус маҳсулотлар, дарслар, маърузалар, тантанали йиғилишлар ва учрашувлар ўтказилсин.

2. Қарамоғида ўқув юрлари бўлган назоратчилар ва илоралар, ҳокимликлар:

— турли шакллардаги, ижодий изланиш ва байрам вазиати руҳидаги маҳсулотлар ва талабалар кенг ҳабадор қилинишини таъминласинлар, унинг эркин ва демократик ривожланиш истиқболларини очиб бериб, ёшларни юксак ватанпарварлик ва Ватанга садоқат руҳида тарбияласинлар.

— ўқув юрларида Мустақиллик кунини байрам қилишда ёшларнинг ижодий қобилиятларини очтишга кўмаклашувчи ҳамда бир хиллик ва расмийчиликни истисно этувчи турли танловлар, ижодий беллашувлар, оммавий спорт мусобақалари, кўриклар, бадний жамоаларнинг томошалари ва бошқа тадбирлар ўтказилсинлар.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари ўқув юрларида Мустақиллик кунини таъйинлаш ҳақида республика оқсоқоллари, депутатлар, фан, маданият ва санъат арбобларини, ижодий ва бошқа жамоат ташкилотларининг вакилларини, корхоналар ва муассасаларнинг раҳбарларини қатнаштиришга кенг жалб этсинлар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
Н. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри, 1992 йил 22 август.

Ўзбекистон делегацияси Киевга жўнаб кетди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон давлат делегацияси 25 август кунини Украина Республикасининг пойтахти Киев шаҳрига жўнаб кетди. Расмий сафар чоғида Ўзбекистон Республикаси билан Украина ўртасида давлатлар- (ЎА).

ҲУКУМАТ ИШЛАБ ДАМ ОЛАДИ

Мамлакатимиз ахли қандай тантаналарнинг шохиди бўлмаган. Аммо юртимизда бирор байрамга бунчалик тор тўғиб тайёргарлик кўрилмаган. Чамаси, пойтахтнинг Мустақиллик майдонида келмак таанталарини ўтказиш ташкилий комитети мажлисида иштирок этганларнинг аксари бунини ҳозирдан қўйиб қўйиб, эрта-кири бунинг бунга сиз ҳам иқдор бўласиз.

Мажлисида бирор нарсга эътибордан четда қолмади. Дейлик, жойларда эски тузумини шарофатчи ҳайкал, шнор ва белгилардан соқиб бўлиш муаммосидан, сотувчи хонимларнинг иш либоси (ажойиб хонатлас, оқ қалпоқ) андозасига, маҳалла кўйлардан (озодликдан пойтахтга келувчи меҳмонларнинг ким, қачон, қерда кутиб олиб, кузатиб қўйишга, 1 сентябрда ўтар кеҳаси туғилмак болакаларнинг оналарини кутлашдан, сотувага чиқажак янги буюмларга—ҳамма ҳаммаси яна бир бор астойдил муҳома қилинди. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Тошкент шаҳри ва вилоятларнинг ҳокимлиги, вазирликлари ва илораларнинг раҳбарлари маъмул камчиликларни тезда тугатишлари учун кўрсатилар берилди.

Бир-икки мисол: уша кунлар болакалар салкам ўттиз тонна музқаймоқни еб тугатишлари керак. 31 август оқшомидан 1 сентябрь тунигача Тошкент кинотеатрларида томошалар текин бўлиши шунинг эътиборидир...

Биласиз, илгари бундай тантаналардан сўнг «катта концертлар» асосан саройларда, маълум кишилар учунгина намойиш этиларди. Энди уни халқ кўради ва концерт деганимиз ростдан ҳам катта бўлади. Қанча томошабин кутлаётган бўлса, шунча (10 минг) ижрочи хизмат кўрсатади...

Байрам кунлари бутун мамлакат ахли учун дам олади. «Хукумат-чи?» — кишилар шундай савол берган эди, олган жавоб кунинидаги бўлди: ҳукумат ишлаб дам олади.

Мажлисида республика кишининг бошқа шаҳар ва қишлоқларида тантаналарга қандай тайёргарлик кўриладигани ҳам муҳома этилди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирлиги Абдулҳусин Муталов раислик қилди. (ЎА).

★ Шаҳримиз районлари байрам тарафдудидида
МУШАҚБОЗЛИК
БИЛАН ЯКУНЛАНАДИ

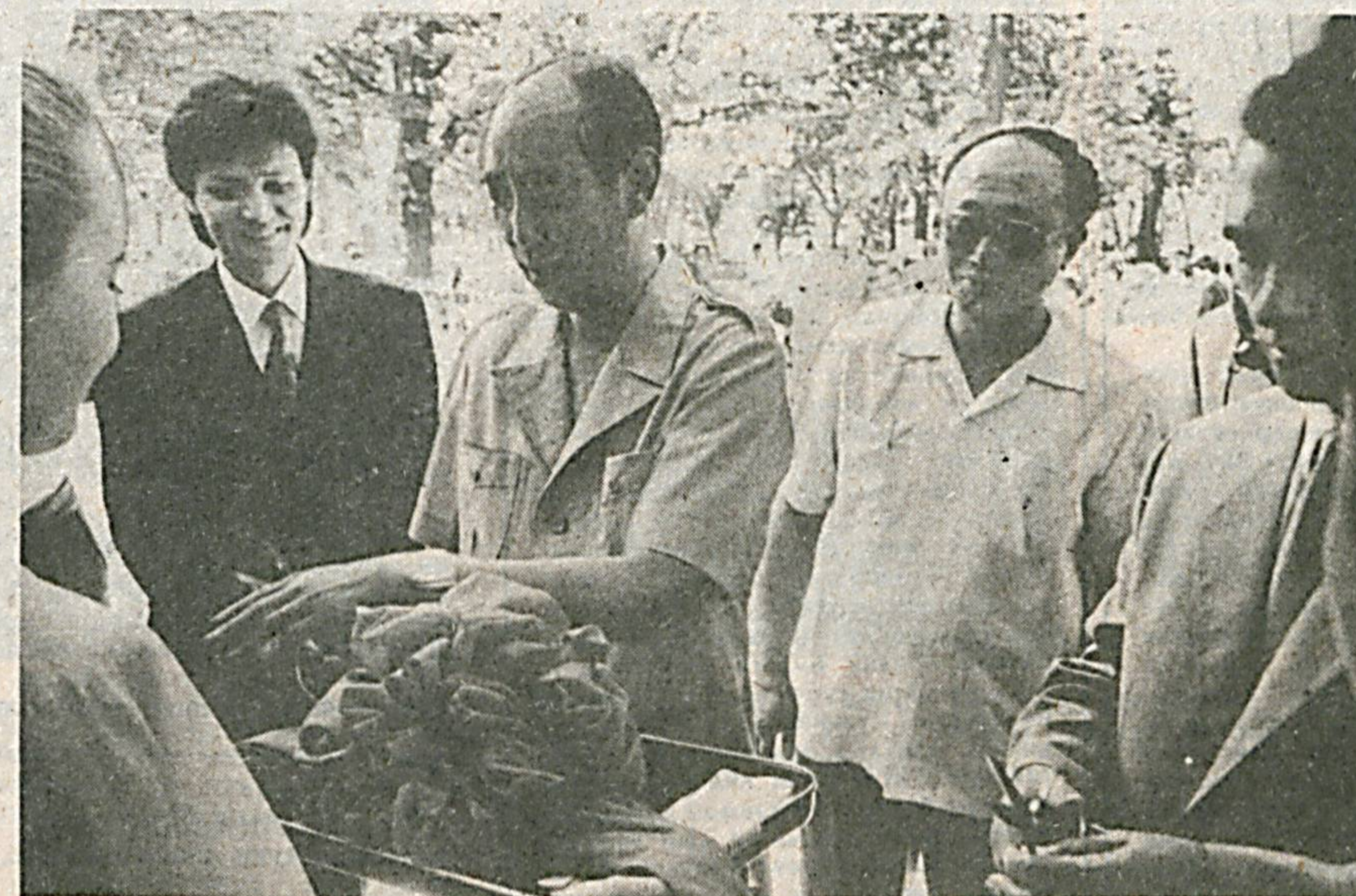
● Пойтахтимизнинг Юнусов районинида Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кунини муносабати кутиб олиш учун қишги тайёргарлик кўрилади. Байрамни ўтказувиш ташкилий комитети аъзолари корхона, ташкилот, муассаса ва мазолабарда барча ишларга бошчилилик қилишмоқда. Районда ободонлаштириш олинги ташкил этилди. Қўллаб қорғоша ва муассасаларнинг бинолари қайта таъмирланди, маҳалла ва мазолабарда ҳашар уюштирилди. Алий пайда кўчалар байроқчилар ва жўҳозлар билан безатилади. Биз ана шундай бир паллада район ҳокими Рустам КАЛОНОВ билан суҳбатлашдик.

○

— Рустам Абдуҳакимович, Мустақиллик кунини муносабати билан районда ўтказилган асосий тадбирлар ҳақида гапириб берайсизми?

— Биз аввало Президентимизнинг халқимизни иқтисодий ҳимоя қилишга қаратилган Фармонлари кейинги бир йрим-икки йил ичида районда қандай бақариладиганини кўриб чиқдик. Бинобарин, республикада бу борада қўллаб қорғоша қилинган асосий ҳужжатлар, ҳозирги қишқичлик даврида бунинг қадрига етишимиз керак.

Шодиёналар 1 сентябрь кунини районимизда, асосан тўрт жойда ўтказилиши тайин қилинди. Булар халқ ҳўжалиғи ютуқлари кўрсатилган, Юнусовда даҳасиди бош савдо дўкони олдидаги майдон, балиқ савдоси растаси яқинидаги майдон, шунингдек, Карл Маркс кўчасидир. Эрта тондан халқимиз азалдан фойдаланиб келган усул — жарчилар орқали барча байрам шодиёналарига тақдир қилинади. Безатилган машиналарда рақоса ва музқаймоқлар миллий либосларда ҳар бир маҳалла ва мазолабар айланиб чиқишга ҳаракат қилинади. Асосий тадбирлар «Ғалаба» богида боқилади. Эрта наҳорда корхона, ташкилот ва муассасаларнинг меҳнат ахли, маҳалла ҳамда мазолабарда истиқомат қилаётган фахрийлар учун олиб берилади. Қун бўли богиди қўлда спорт беллашувлари, байрам томошалари, аттракционлар ишлаб туради. Санъат усталари ва бадний жамоаларнинг чиқишлари ҳам рекалариди қўйилган. Тантаналар кеч соат 21 да байрам мушақбозчилиги билан яқунланади. Алишер Навоий, Шароф Рашидов, Карл Маркс ва Амир Темур каби шаҳримизнинг асо-



ПЕШТАХТА БИЗНИКИ—
БУЮМ ХИТОЙНИКИ

Тошкентдаги «Ўзбегим-интернейшнл» тижорат марказида Хитой Халқ Республикасининг Тяньцзин шаҳридаги саноат корхоналарида тайёрланган халқ истеъмоли буюмлари кўргазмаси очилди.

Кўргазма Тошкент шаҳар ҳокимлиги, «Таймакс» ва «Ўзбегиминтернейшнл» ташаббуси билан ўтказилмоқда. Бу кўргазма Ўзбекистон ва Хитой ўртасидаги олиб бериладиган иқтисодий алоқаларини янада ривожлантиришга катта ҳисса қўшади.

Маълумки, Тяньцзин шаҳри денгиз портига эга бўлиб, бу ерда йирик саноат корхоналари ва тижорат



марказлари жойлашган. Бугунги кунда бу ердаги ишлаб чиқариш корхоналари дунёнинг 160 мамлакатига ўз маҳсулотини экспорт қилмоқда.

СУРАТЛАРДА: кўргазманинг очилишидан лавҳалар.

Андрей Пинненко суратлари.

21 август кунини Тошкент шаҳар Ҳокимининг ижроия маҳкамасида Тошкентда уй-жойларни хусусийлаштириш масаласига бағишланган семинар-кеңашчи бўлиб ўтди. Унда шаҳар районларининг ҳокимлари, уй-жой хизматларининг раҳбарлари, Тошкент уй-жойларни лойҳалаш институтининг мутахассислари, оммавий ахборот-воситаларининг вакиллари иштирок этидилар.

Семинар-кеңашчи Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков олиб борди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари К. Н. Тўлаев семинар-кеңашчи кириш сўзи билан очди. Шундан сўнг Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари — иқтисодиёт маъмуриятининг раҳбари Ш. Х. Нисомовнинг Тошкент шаҳрида уй-жойларни хусусийлаштиришнинг асосий қондалари; Ўзбекистон Республикаси хусусийлаштириш бироқлиги раҳбари Ш. Р. Гафуровнинг фуқароларнинг мулкчилик ҳуқуқини таъминлаш ҳамда аҳолининг иқтисодий жиҳатдан ночор қатламларини ҳимоя қилиш; шаҳар уй-жой бошқармаси бошлиғи В. М. Кимининг шаҳарда уй-жой фондиди хусусийлаштириш, бу уй-жойларни сақлаш ва улардан фойдаланиш қондалари; Тошкент уй-жойларни лойҳалаш институтининг директори Э. И. Мирзамухамедовнинг хусусийлаштириладиган уй-жойларнинг қиймати аниқлаш услубиёти, Тошкент шаҳар иқтисодиёт комитетининг раиси Б. И. Ҳўжаевнинг уй-жойларни хусусийлаштириш бўйича ҳар бир бошқарманинг ташкилий тизимлари тўғрисидаги батафсил ахборотлари тингиланди. Семинар-кеңаш қатнашчилари бу масалалар юзасидан фикр алмашди, ўз таклиф-мулоҳазаларини билдирдилар.

ШУНДАЙ ҚИЛИБ, аввал хабар берганимиздек, Тошкентда республикада биринчи бўлиб, уй-жойларни хусусийлаштиришга киришилмоқда. У кенг қўламли таърибда донрасида ўтказилди. Илгари-лари ана шундай қўламли таърибда бирон-бир ишчил таърибда ўтказилмаган эди. Бу гал, албатта, пировард натижага эришилмади. Алоҳида эътибор берилмоқда. Тошкентда уй-жойларни хусусийлаштириш давомида Мустақил Давлатлар Ҳамдустлигида ҳозиргача тўпланган таърибда асосан бутун республикада уй-жойларни хусусийлаштиришнинг мукамал йўл-йўриқлари ишлаб чиқилиши керак. Бу бошқа давлат мулкларини хусусийлаштиришда ҳам қўл келиши керак.

Шаҳарда умуман олганда унчалик узоқ бўлмаган муддат ичида гўят улкан тадбирларни амалга ошириш, моҳият жиҳатидан биз етимиш йилдан кўпроқ вақтдан бери кўникиб қолган мулкчиликнинг бир шаклидан унинг мутлақо бошқа, турли хилларини мавжуд шаклларида ўтишимиз керак бўлади.

Биз давлат мулкчилигига ўрганиб қолганми. Ҳозиргача бизнинг ҳам-ташвишларимиз асосан квартира ҳақини ўз вақтида тўлашдан (айрим кишилар бундан ҳам буйин товлардилар), хоналарнинг у ёр, бу ерини оқлаб, бўйб қўйишдан иборат эди, холос. Қанчалар таъмирлаш ёки қаттарок муаммолар уй-жойлардан фойдаланиш илоралари зиммасига юкляб қўйилган эди. Бу илоралар ана шу муаммоларни турлича ҳал этардилар. Маъналар, зарур етимишмасини, янада аникроқ айтилган бўлса манфат-

дорлик йўқлиги сабабли «қўлдан кетгунча эгасига етгунча» қабилда ҳал этардилар. Мулкчиликнинг янги шаклига ўтилганда сўнг меҳнатга

★ Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида
УЙ-ЖОЙЛАРНИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШ—
БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИГА ЎТИШНИНГ
МУҲИМ БОСҚИЧИ

лаёқатли фуқаролар ўз шахсий уй-жойларини билан боғлиқ барча масалаларни ўз зиммаларига олишлари керак бўлади.

Яна шунинг алоҳида таъкидлаш кераки, бу сизнинг ўз уй-жойингиз бўлади. Уни Сиз инъом этишингиз, сотишингиз, мерос қолдиришингиз, унга ҳеч бир чекланмаган ҳолда бошқа одамларни прописка қилишингиз мумкин бўлади. Бунинг учун бу уй-жойини сотиб олишингиз керак, албатта.

Ҳаммани уй-жойни хусусийлаштиришда белгиланган тартиблар қишқиртириш, таъини, 1992 йилгача қурилган (ўзи бу йил жуда ҳам миқдорда уй-жой қуриляпти, уларнинг сотиб олиш учун бошқа меъёрлар белгиланади), улардаги квартиралар қолдир қишқирлар асосида соти-

масига ариза беришлари керак. Унда ўз квартираларини дархот сотиб олишни хоҳлаш-хоҳламасликлари кўрсатилиши керак. Агар фуқаролар ўз квартираларини дархот сотиб олмоқчи бўлсалар, бу ҳолда уларга мулкчилик ҳуқуқи қайд этилган тағишли ҳужжат берилади. Агар улар квартираларини икки йилдан яна беш йил муддат ичида сотиб олмоқчи бўлсалар, бундай ҳужжатлар уй эгаларига квартира ҳақи баътамом тўлаб бўлинганда сўнг берилади.

Квартирани сотиб олмасдан уни ижарага олиш ҳам мумкин. Бу иштиёриш нш. Аммо ижарачилар бу ҳолда улар ўз қўлларидан фойдаланиш билан боғлиқ барча қаражатларини ҳозирги наҳорда ўзлари тўлайдиган бўладилар. Уй-жойларни хусусийлаш-

Суҳбатдош Сатдулла ШОДНОВ.

Воҳид ОРИПОВ.



Кулнинг дўстлар, умрингиз узун бўлади

Юсуфжон қизиқ
ШАКАРЖОНОВ.

ШИФОХОНАДА биринчи ётишим. Агар поликлиникадаги Раҳима опа «Касалхонада даволамасангиз кўзингиздан ажралиб қоласиз» деб қўймаганда, «Эрта-индин яхши бўлиб қоламан» деб юрарман бўлардим.

Текширувлардан сўнг 8-палата эшигини кўрсатиб қўйишди. Уч кишилик хонада ҳозиргина келган икки киши бор экан. Бир-бири билан ҳали танишиб улгурмаган экан. Танишдик. Соҳабларда қорасидан оқи кўп киши — Ислом ака ўқитувчи, хонанинг сўл томонидаги қаравотин ағалардан эллик уч ёшлардаги семиз, ғўлча тарвузни бирваракай ютгандай бақалоқ киши — Тўлқин аканинг касби эса шофер экан. Иккинчиси ҳам кўзи шамоллабди. Шерикларим танишувимиз шарофатида озгина мизғиб олишни таклиф қилишди. Начора, гарчанд кундузи ухлагани ёмон кўрсам ҳам, қаравотига омонатгина чўзилган бўлдим. Ахир, кемага тушганимни жони бир бўлиши керак-да!

ХУРРАККА ҲУРМАТ (ҲАЖВИЯ)

Хонамиз эшиги қия очилган, дераза даричалари маҳкам ёпиқ турарди. Агар тўрда, икки табақали дераза тағида, темир илтиҳларга тақаб солинган жойда ётганим, бўнинг устига тажаммул, зағизгондай иссиққа чидамасизлигим ҳисобга олиниб меннинг бундан кейинги аҳволим қандай кечини кундай равшан бўлади...

Қаёқдандир сурнай навосига ўхшаш товуш эшитилди. Радиоданмики? Йўқ, оҳангга қалқилдиқлар бор. Бутун вуқудим юзюққа айлантириб, навоини тинглай бошладим. У аста-секин тезлашиб, ғўлғонлашиб борарди. Ўрнимдан туриб кетдим. Ўқитувчи шериким ҳам бундай фавқулодда вазиётдан қўзиб уйғонган ва ярим юмук, касал қўзғари билан атрофга алағларди. У менга, мен унга бир сония тикилиб қолдим, «куй» эса энг баланд пардага чиқиб олганди. Мен моҳир икромча иссоф тилаб хонадан чиқдим. Қия очилган қўшни хоналардаги беморлар ҳам бу наво муаллифи билан яқиндан «танишиб» учун ивирсиб ўринларидан тура бошлаган эди.

Биз янги ҳамхоналар бўлганимиз учун пешинида ҳам, кечки овқат пайтида ҳам ҳалиги «сир»дан Тўлқин акани хабардор қилишга иймандик. Агар тундаги гаройиб томошаларни олдидан тасаввур қилганимизда андишани нарироқ қилдириб қўйган бўлардик-а? Шифохонада кеч соат унда ухлагани эшити — қойда. Аспиринт бўлганим учунми, уйда ўн икки-бирсиз ухламасдим. На илож, бошга тушганим кўз қараркан. Ўрнига ётганимизга беш дақиқа бўлмасдан Тўлқин ака кундуздаги «юбилитини» яна намойиш қила бошладди. Энди унинг бу галги икромчадан катта «Эй!» машинаси моторининг ўт олишига ўхшаб кетарди.

Қўшни аёллар хонасидан кимдир дорини дуқуллатди бошладди. Тўлқин ака ўз овозига жило бериб, агар таъбир жоиз бўлса, ўз семизли «иши» билан шунчалик банд экини, ҳатто биз ётган хонани тўлга тутганларидан ҳам бир туки қимирламаган бўларди. Мен оҳиста ўрнимдан турдим-да, уэр сўраб аёллар эшигидан мўраланди. Ҳали кўриб саломлашганим — юмпоқ, содда табиат аёл Мукаррама опа ўрнимдан сал бошини кўтариб:

— Магнитофоннинг товушини сал пастроқ қилиб қўйинглар, илтимос, — деди.

Хонамизга кираётиб, «магнитофоннинг овози»ни пасайтириш мақсадида эшикни зич ёпдим. Энди ўрнимга бориб ўтиргандим. Ислом аканинг нидоси эшитилди:

— Алижон, ўғлим, эшикни сал очиб қўйсангиз-чи, бунақада иссиқдан бўғилиб ўлиш ҳеч гапмас.

— Магнитофоннинг овозини нима қиласиз? — илтимосига савол билан жавоб бердим.

— Ие, яна қанақа магнитофон? — ўтаси ёрилгудай ўрнимдан туриб кетди у. — биттаси кўплик қилапти-ку.

Айтганини қилиб, эшикни қия очдим-да, биттаси ҳам кўплик қилаётган «магнитофон»га яқин келиб «қўлоғини» бурамоқчи бўлдим. Қўлга юмшоққина туртишлар, елкасига енгилгина қоқишлар ёрдам бермади. Ассинча, у худди меннинг туртишларимда дармон олгандек авжга чиқарди. Ҳурматсизлик бўлса ҳам икки елкасидан тутиб олиб жонжаҳдим билан силкита бошладим. Ниҳоят, узун, қоп-қора кириқлар тепага кўтарилди-ю шамоллашдан қизариб кетган ҳайрона кўзлари ажабланиб менга тикилди.

— Ҳа, тинчликми?!

Мен уни уйғотишга уйғотдим, лекин ўзимдан ёши катта одамга нима дейишни билмай чайналдим. Ислом акадан садо чиқадиганга ўхшамасди.

— Навбатчи шифокор илтимос қилипти, ёнбошлаб ётар экансиз. Чалқанча ётиш соғлиққа зарар эмас.

— Меннинг соғлиғимга нима фойда-у, нима зарарлигини ўзим яхши билмаман, — деди Тўлқин ака гудрабди. — Айтинг, ярим кечада мен бунақа безовта қилишмасин!

Йулакча чиқиб, диванга чўқдим. Бир неча дақиқадан сўнг аввал сурнай, кейин карнай навоси янграй бошлади. Мукаррама опанинг аввал безовта бўлиб қимиллагани, сим қаравотиннинг гижиллагани эшитилди. Тўлқин ака энди авжга чиқа бошладди. «Вой жоним-ей, вой худойим-ей, шу кечани берганимга шукр-ей» деган сўзларнинг ўхтин-ўхтин такрорланиши эшитилди.

Диванда ҳам узоқ ўтириб бўлмади, ҳамшира бир неча марта келиб, «бундай тартибузарликка тегишли чора қўрилиши мумкинлигини» эслабди ўтди. Начора, даволаш бўлими ошхонасидан паноҳ топишга тўғри келди. Шунинг ҳам шукр қилиб, сўнда ўтирган кўйи мўраб олмоқчи бўлиб турган эдим, аввал Ислом ака, кейин Мукаррама опанинг қораси кўринди.

Кундузи ҳам кўз юмишга илож бўлмасди, чунки ҳамхонамиз йўлак, ташқарида салақалар юришни ёмон кўраркан. Куну туналар шу зайдда ўтаверди. Одамнинг жони гулдан нозик, тошдан қаттиқ деганлари рост экан. У ҳамма нарсаси чидаркан. Орадан тўрт-беш кун ўтган давлда мен ёмон безовта қилган товушларда ҳам ёқимли оҳанглари борлиги маълум бўлди. Улардан энг муҳими — шерикимнинг дадил нафас олишини бутун вуқудим билан сезиб, эшитиб турганим экан. Энди агар хуррак бир сония эшитилмай қолса унинг кўксига енгиллаб, нафас уришга қўлоқ солардим. Ҳатто шундай ҳолатга тушиб қолган эдимки, хуррак тўхтади, дегунча чўчиб уйғониб кетардим. Охири ундай илтимос қилишга мажбур бўлдим: «Барка топув, малол келмаса чалқанча ётсангиз, жимликдан юрагим ёрилиб кетай дегаят!» Қўшни хонадагилар ҳам афтидан меннинг ҳолатимга тушган чамаси, хонамиз жимлиб қолса эшигидан мўрабди «Тинчликми?» деб сўрашарди. Тоғ отғач эса унинг атрофидан гиргиттон бўлувчилар соин ортиб борарди. Хурракка ҳурмат шунчалик бўлади-да, ахир!

Тўлқин акага рўхсат берилганда барча беморлар, ҳатто бўлим мудири ҳам кузатиш маросимига ҳозир бўлишди. Ҳақиқатан ҳам бу айрилик эди. Палата ҳувилаб қолган, тиқ этган овоз йўқ... Кўп ўтмай Мукаррама опанинг ҳам овози эшитилди:

— Битта-ирмита хурракчининг ётқизинг шу палатага, жон дўхтур?

Абдунаби МАННОПОВ.



Ўзбекиз, яхши кунларин ҳам, ёмон кунларин ҳам дардимизни ичимизга ютиб, кўлгу билан енгиб келатган халқимиз. Кўлгу — юракнинг энг чуқур еридан қайнаб чиқадиган табият берган неъматдир. Иншооллох, бундан

бўён халқимиз хизматига бўладиган Достонлари кўлайсин, шодон қаҳқаҳамиз эса барал-ла янграйверсин.

Содиқ Маҳмадов суратлари.

Ошиқ: Меининг топиш-тутишим сизга ўхшаган нозанинлардан иккинчисининг рўзгорига етиши мумкин.

Маъшуқа: Ундай бўлса, ойим ҳам биз билан бирга турар эканлар-да?

Судья: Қайси мамлакатнинг фуқаросиниз?

Гувоҳ: Буни айтишим маҳол.

Судья: Фикрингизни очикроқ айтинг.

Гувоҳ: Хўш, отам инглиз эди, ҳамшира бир неча марта келиб, «бундай тартибузарликка тегишли чора қўрилиши мумкинлигини» эслабди ўтди. Начора, даволаш бўлими ошхонасидан паноҳ топишга тўғри келди. Шунинг ҳам шукр қилиб, сўнда ўтирган кўйи мўраб олмоқчи бўлиб турган эдим, аввал Ислом ака, кейин Мукаррама опанинг қораси кўринди.

— Бечора Перкинсининг қўлоғи том битиб қолди. Энди ишдан бўшаб юборишса керак.

— Ишдан бўшатганининг ҳолати йўқ, шикоят бўлимига ўтказиб қўйишса, бемалол ишлайверади.

Бернард Шоу ўзининг дастлабки драмаларидан бири кўрсатилиб, парда туширилгач, томошабинларга мурожаат этди:

— Драммиз ҳақида қандай фикрдасизлар?

Бир нафас ҳамма жим бўлиб қолди, шунда орқа ўриндиқлардан бирда ўтирган бир киши:

— Ҳудда ёмон! — деб юборди. Шоу ирландларга хос бир табассум билан таъзим қилди:

— На чора, дўстим? Мен фикрингизга тўла қўйилмаман-у, лекин мана бу кўпчилигининг олдига икковимизнинг қўлимиздан нима ҳам келарди?

— Полициячи бўлиб олибсизми, Жон? — деди мудар. — Топдингиз, — деди Жон. — Айни муддао бўлди. Ишим шундай бир ишки, бировларни айблайсиз-у, лекин сизни ҳеч ким айблай олмайди.

— Мэрига унаштирилган эдингиз, Тўйларингиз нега чўзилди кетди?

— Хўш, аҳволларингиз қарини ебди. Ёз келса қишга бир дунё ўтин тайёрлаб қўядиган бўлибди. Ниҳоят ёз келиб, ялқов болтанинг бетига ҳам қарамабди.

Улимга ҳукм қилинган ўрнини дорга осгани олиб кетаётганларидан сўрашди:

— Жиноят қилиб, жонингиз кетганга ачинаймисанми? — Фақат шунингиз ачинаманки, — дебди ўғри, — ўғирлаган ҳамменин ичидиғи қамроқ экан. Бўлмаса, жоним омон қоларди.

Тўйловчи: Мурод РУСТАМОВ.

Амалдор қўл остидаги кабинет бошлиғи-га деди:

— Жаноб, машинамин қажиринг! Кабинет бошлиғи ўринбосарига айтди:

— Патронинг машинасини қажиринг! Ўринбосар диспетчерга буорди:

— Ҳой, тахтакана, тезда бошлиқ ҳузурига машинасини!

Диспетчер гараж бошлиғига телефон қилди:

— Маймоқнинг аравасини зудлик билан жўнатинг!

— Кеча Андерсонларникига, бутун Юнесколарникига маҳмон келган эди, лекин бизни таклиф қилишмади.

Эр:

— Хафа бўлма, жонгинам. Биз ҳам катта базм қилса ҳеч кимин айтмаймиз...

Бир француз Лондондаги барлардан бирда ўтирганида таниши кириб қолиб сўради:

— Нима ичяпсан, чойми ё кофе?

— Билмадим, официант нима деганини эшитмай қолдим.



Турмуш чорраҳаларида АЖАБТОВУР ҚЎШНИ

ШУНДОҚКИНА ёнгинамиздаги қўшимиз бошқа ёқдан уй-жой қилиб кўчиб кетган эди. Орадан бир ой ўтмай, янги қўшни кўчиб келди. Дарров танишиб олдик. Бу қўшни асли паркентлик бўлиб, маҳсудуллик қилишар экан. Исми Ҳошимжон. Уч-тўрт фарзанди бор. Ҳаммаси ҳавас қилгучи: одобли, ахлоқли, ҳушмуомала... Келинони ҳам саранжом-сарини таъд фаршта аёл қилиб қолди.

Бир кун Ҳошимжон ака мени йўқлаб чиқди.

— Ҳа, Ҳошимжон ака, тинчликми? — дедим. — Салом-алиқдан сўнг. — Нима гап?

— Хе, ҳеч гап йўқ. — деди у тирсакларини силаб. — Негадир ҳеч маҳаллангизга ўрнаниш олмаганман. Бировга қаттиқ гапирмаган бўлсам...

— Ўзи нима гап, тушунтириброқ гапиринг, ака? — дедим. Ҳошимжон акага юзланиб. — Бирон сизни хафа қилди?

— Маҳалла бўлганидан кейин бундоқ бизга ўхшаган янги қўшилларини ҳам тўймай-ярама айтишса бўларди.

— Қўйинг-е, шунга ҳам хафа бўласизми? Ҳошимжон ака тамшаниб қўйди:

— Бир лўқмадан оғир егинг келадиган. Тошкентнинг ошига таъриф йўқ-ку! Ҳай, майли, аммо-чи, бирор яқин-рогингиз тўйга айтса, мени ҳам имлаб қўйинг, ҳўпми?

Орадан икки ҳафтача ўтганда Ҳошимжон ака уйимга катта ўғлини чиқариб юборибди, гап бормиш. Чиндик.

Қўшнижон, шу маҳаллада танилганим афайт ўзини. Сизга айтмай, кимга айтман. Шу десангиз, каттаман уйланадиган. Озгина қара керак эди. Ўйлаиб қолдим.

— Меннинг фақат битта амакким бор. Шулардан илтимос қилиб кўрсам, йўқ демаслар. Ҳошимжон ака ўтирган ерлардан отилиб турдилар.

— Кетдик. Совуқ ошми ит ҳам емаяди. Худо хоҳласа, пулларини тўй кунининг эртасига қайтараман.

Амакким огринибгина ўн минг сўм бердилар-да, майли, тўйингизни ўтказиб олиб, бемалол қайтараварсиз, жияинини яхши кўргангидан берайман, дедилар.

Ҳошимжон аканинг тўйи бошқача бўлди. Тўрт кун олдидан айтиб чиққанлар маҳаллани. Бошқасига ўтаётганларидан аранг: «Бу ён бошқа маҳалла» деб йўқдан қайларман. Ичим эса пўқиллаб турибди. Нега десангиз, тўйгаим бозордан дунёнинг молини харид қилдилар-ми, ҳали олдидан қайтариб деган гаплар бор. Ҳошимжон аканинг эса бир туки ҳам қилт этмайдиган. Парвойи падак.

Аммо ҳаммаси тўй кунини бошланди. Бунақа тўйни умрим бино бўлиб, биринчи марта кўришим: маҳалламизни паркентликлар босиб кетди-ёв! Тўёнларини-ку қўйверасиз, кети узилмайди. Қўшамизнинг у бошдан бу бошигача машина босган. Қуруқ қўл билан келган меҳмон йўғ-а.

Шу кун бир мен десам, маҳалламиз аҳлининг ҳам оғзи ёпиқмай қолди. Ҳа, маҳалла аҳли бир уйқудан уйғонгандай бўлди.

Шу-шу, Ҳошимжон акани маҳалладангилар тўй-маъракада р и г а шунчаки айтмай, балки, тақдирнома билан чиқаришадиган бўлишди. Одамлар орасида шундай гап пайдо бўлди:

«Танимизни сийламаса, деб шунга айтиб эканлар-да! Қара-а, у кишининг оғзидан у ёқда экан-а? Амакким эса тўй кунини пулни қайтариб, бир лаган ош ҳам чиқартириб юборди. Ҳошимжон ака, «Мана шунча, ука, — деди ажабтовор қўшим. — Биз ҳам кўпнинг тўйида бўлганми. Қўлимиздан келганича бир-биримизга ёрдам берганимиз, сўяганимиз. Ўзингиз ваҳаллани кўрдигиз, иню-аҳил. Унутиб қўйишмайдим».

Шундан кейин маҳалладаги «кун кўролмай ўтирган» маҳсудуллар ҳам бир-бирини мириллаб қолди...

Зояр ЗИЕ.

АБДУЛҚОСИМ: Эркинжон ука, бутун дам олиш кунин. Биргалашиб бир сайлга чиқамизми-ми одамларга ўхшаб! Одамлар сени у ёқда, мен у ёқда кутаверишдик, «Нима бало ораларидан ола мушук ўтганми, ҳа «БИРЛИК»да кўрмаймиз буларнинг» дейишляпти.

ЭРКИНЖОН: Майли ака, ҳамма катори сайлга борсам бўларкан, лекин ўзингиз ҳали ҳам «ЧУҚУР КЎПРИК» тағида кўрагингизни захга бериб ётган бўлсангиз нимадандир кўйиниб, келаверинглар, энди ҳамма ёқ «САМАРҚАНД ДАРБОЗА» бўлиб кетди деб. Нима гап ўзи!

АБДУЛҚОСИМ: Нима қилибди, ҳа уйламай боравер, шу аллоода бўлсам ҳам албатта ҳожагининг чикараман, «САСИҚ ХОУЗ»да су сөрөб.

ЭРКИНЖОН: Йўқ, ака ўша сиз ётган кўпнингнинг тағиди анхор сувдан ичмайман. «УРДА»га борганимиздаёқ сиздан ҳафсалам пир бўлган, энди ҳамма ёқ «САМАРҚАНД ДАРБОЗА» бўлиб кетди деб. Нима гап ўзи!

АБДУЛҚОСИМ: Ҳа-ҳа, ҳали мандам хафа ҳам бўлганимсан-а! Ундок бўлса мен сен билан «АЛОҚА»ни узаман.

ЭРКИНЖОН: Сиз билан орамиз узилди, ҳозир ўзингиз хон, ўзингиз бек бўлиб, одам билан яхши яшайман, Аллага-чо «ТИНЧИЛИК»га кўл қўйганман. Йўқсиз сизга ўхшаб ҳали ҳам «БЕШИНЧИ КВАРТАЛ»да нарга ўтолмасдан қолардим.

АБДУЛҚОСИМ: «БЕШИНЧИ КВАРТАЛ» ҳам катта жой, одамларини ҳам кўп, ҳаммаси яхши кишилар. Ҳай-ҳай сендек

«АЛВАСТИ КЎПРИК»ликлардан ўзи асрасин! ЭРКИНЖОН: Сизнинг гапингиздан ҳақон эси бор одам хафа бўлмайди, ҳар келай «ХОТИН КЎПРИК»ликсиз-да.

ЭРКИНЖОН: Майли ака, ҳамма катори сайлга борсам бўларкан, лекин ўзингиз ҳали ҳам «ЧУҚУР КЎПРИК» тағида кўрагингизни захга бериб ётган бўлсангиз нимадандир кўйиниб, келаверинглар, энди ҳамма ёқ «САМАРҚАНД ДАРБОЗА» бўлиб кетди деб. Нима гап ўзи!

АБДУЛҚОСИМ: Нима қилибди, ҳа уйламай боравер, шу аллоода бўлсам ҳам албатта ҳожагининг чикараман, «САСИҚ ХОУЗ»да су сөрөб.

ЭРКИНЖОН: Йўқ, ака ўша сиз ётган кўпнингнинг тағиди анхор сувдан ичмайман. «УРДА»га борганимиздаёқ сиздан ҳафсалам пир бўлган, энди ҳамма ёқ «САМАРҚАНД ДАРБОЗА» бўлиб кетди деб. Нима гап ўзи!

АБДУЛҚОСИМ: Ҳа-ҳа, ҳали мандам хафа ҳам бўлганимсан-а! Ундок бўлса мен сен билан «АЛОҚА»ни узаман.

ЭРКИНЖОН: Сиз билан орамиз узилди, ҳозир ўзингиз хон, ўзингиз бек бўлиб, одам билан яхши яшайман, Аллага-чо «ТИНЧИЛИК»га кўл қўйганман. Йўқсиз сизга ўхшаб ҳали ҳам «БЕШИНЧИ КВАРТАЛ»да нарга ўтолмасдан қолардим.

АБДУЛҚОСИМ: «БЕШИНЧИ КВАРТАЛ» ҳам катта жой, одамларини ҳам кўп, ҳаммаси яхши кишилар. Ҳай-ҳай сендек

АБДУЛҚОСИМ: Оббо «ТЕШИК ҚОПҚОН»! Ола, ола! ЭРКИНЖОН: Нима бўлса ҳам мандам каттасиз-да, ака. Ўша «КАТТА ХОУЗ»нингизда балиқ бўлай десам мандам хурсанд бўласизми?

АБДУЛҚОСИМ: Сен хали балиқ ҳам бўлмоқчимсан! «ЕШЛАР» ҚУЛИНИ сени ташлаб юбораман. Сайинга келган одамлар, су билан «айна-тиб» устидан қайиқда ўтиб юришсин-а лаббай!

ЭРКИНЖОН: Бўлмаган гап, балиқлар кўпичиқа су тағида ётади. Мен сизимдими, эрта-ю кеч, гоҳ «ХАДАРА»да, гоҳ «ЧОРСУ»да чайқалиб юрадиган!

АБДУЛҚОСИМ: Елгон ҳам экан

АБДУЛҚОСИМ: Елгон ҳам экан

АБДУЛҚОСИМ: Елгон ҳам экан

АБДУЛҚОСИМ: Елгон ҳам экан

АБДУЛҚОСИМ: Елгон ҳам экан

АБДУЛҚОСИМ: Эй ука, ҳали ҳам ёшмисан-а! Нима қилсан ўзингиз «ЖАР АРИҚ»га ташлаб!

ЭРКИНЖОН: Ешман-да, нима десангиз даяверасиз. Мен ҳам катта бўлиб одам танийдиган бўлиб олай, «БАЛАНД КЎПРИК»да сиз билан биргача гаплашаман.

АБДУЛҚОСИМ: Эй ука, ҳали ҳам ёшмисан-а! Нима қилсан ўзингиз «ЖАР АРИҚ»га ташлаб!

ЭРКИНЖОН: Ешман-да, нима десангиз даяверасиз. Мен ҳам катта бўлиб одам танийдиган бўлиб олай, «БАЛАНД КЎПРИК»да сиз билан биргача гаплашаман.

АБДУЛҚОСИМ: Эй ука, ҳали ҳам ёшмисан-а! Нима қилсан ўзингиз «ЖАР АРИҚ»га ташлаб!

ЭРКИНЖОН: Ешман-да, нима десангиз даяверасиз. Мен ҳам катта бўлиб одам танийдиган бўлиб олай, «БАЛАНД КЎПРИК»да сиз билан биргача гаплашаман.

АБДУЛҚОСИМ: Эй ука, ҳали ҳам ёшмисан-а! Нима қилсан ўзингиз «ЖАР АРИҚ»га ташлаб!

ЭРКИНЖОН: Ешман-да, нима десангиз даяверасиз. Мен ҳам катта бўлиб одам танийдиган бўлиб олай, «БАЛАНД КЎПРИК



Социалистик Меҳнат Ҳақрамон Антонида Хелбуршнинг республикада таъинланган оиди кай топила керак. Пойтахтдаги 22-болалар уйига раҳбарлик қилаётган бу онахон қанчадан-қанча етти болаларнинг бошани сийлаган, ўқий қалбларга тасалли берган. Ҳазрат

ТУРМУШ қуришнинг ўзига хос чигал жумбоқлари ҳам мавжудки, уни инкор этиб бўлмайди. Бу ҳақда тўлиқ тасаввур ҳосил қилишнинг учин, келинг, ўзим кузатган бир оила ҳақида гапириб берай.

...Абунаср оилада бош ўйил бўлгани учун ҳеч нарсасдан зорикмай ўси, улайди. Урта мактабни тугатгани ҳамона ўқиб, бирор касбни эгаллаш ўринга, дарҳол уйланиб олишга ошқиди. Тенгдош Ойгулини савинини ўртоқлари орқали ота-онасига ошқор этди. Сами ақзининг «Ўғлим, ҳали ёшсан, ўқи, ҳунар ўргани, уйланиш қочмайди», деган насихатига зарарча қўлоқ солимади.

Хуллас, умрининг энди ўн саккиз баҳорини қаршилагани Абунаср ва Ойгулининг никоҳ шодонлиги рисоладагидек ўтди. Мустақил ҳаёт ва оила борасида ҳатто иб-

* Ҳаёт сабоқлари

УЙЛАНИШГА ШОШИЛМА, ЙИГИТ!

тидоқчи тасаввурга ҳам эга бўлмаган бу кичи ёшнинг турмуш рисоладагидек давом этганида, уш устига ало уш бўлар эди-я. Афсус, минг афсуски, эзу инят билан бир ёшқини бош қўйган келин-кувча тўйдан бир йил ўтиб-ўтмай ажрашди.

Безафсус дунёга бевараз, тийрак нигоҳи ила бониб турган бевобор бир гўдакнинг тақдир эса уш оқоқдек сочилиди. Энди у ота меҳрини кирокда, инсонийлик мамулини бўлган дилларга зору ташна бўлиб яшагача маҳкум. Ўйига-ўйига йил бирга яшав, тирноқча зорликдан ажрашиб кетгани ончаларни тўшунсан, кечирсан бўлар, аммо бу Абунаср ва Ойгули кечириб бўларми-кан!

Тавассуфи, ашларимиз орасида сўнгги йилларда ашларилар оқибатида аксарият ончаларнинг барбод бўлаётгани, бунинг жабрини норасида фарзандлар торайтгани оддий ҳолга айланиб бормоқда.

Тўғри, ўн саккиз аш кичик аш эмас. Умрининг бир палласида киши уйланишга жимсонан тайёр бўлар, бирок келин-кувчининг бирга яшашлари учун жимсоний етулликдан ташқари маънавий баркамоллик зарурки, бундан яшаш гоҳи мушкул. Бунинг биргина Абунаср онисаси мисолида олади-ган бўлсан, шундай бир ҳақил савол туғилади. Ҳўш, у оила қуришга тайёрмики? Ойгули-чи? Йўқ, фикри оқимизмига, улар ҳали бунга тайёр бўлмаган. Мактабларимиздаги 70 йилдан буён оропача услубда олиб борилаб, ҳозирда ҳам давом этаётган таълим-тарбия таомили уларга мустақил ҳаёт қуриш, уни бошқариш, нима қилса оилада қатъий барқарорлик мустақам бўлиши тўғрисида атрофликча сабоқ бера олмаган, дея қомил ишонч билан айтишимиз мумкин. Нечун бундай хулосага келдик? Чунки мактаб дастуруларимизга кейинги беш-ўн йил ичиде киритилган «Онлави этика» дарсликлари тамоман оропача турмуш тарзидан келиб чиқадиган онлави-



Яна саноқли қулардан кейин янги йиғиш бошланади. Болалар ёғи таътид даврида тоғлар бағрида, сўли табиат қўйида жириқаб ҳордиқ чиқа-

кисмон Республикаси Мустақиллиги байрами арафасида сойиб тарбияланувчилар уни республиканинг турли жойларидан йўллаб келишляпти.

СУРАТДА: А. Хелбуршнинг бир гуруҳ тарбияланувчилар даврида.

Р. Шагаев сураги.

ахлоқий хулосалар мажмундан иборат бўлиб, бизнинг миллий шарқона ҳамда диний-маънавий одоб ва адеб кели минг йилликлар бадалида шаклланган қадриятларимиздан руҳан олисдир.

Ҳаёт Абунаср уйланишчилик нуқул ёқут янглиғ ёғудан иборат эмас. Унинг ўзига яраша ёзилмаган қонуниятлари ҳам бисир. Оиладаги илқ муносабатларга совуқ турмушнинг, ақли ҳондонга инсбатан ўзгарма-этибор, бир-бирига маъмур-муқаббат тўғйуларни ҳаммиса боқий бўлгани учун истасак-истамасак биз ана шундай ёзилмаган ақидаларга сўзсиз рияз этишимизга тўғри келади. Бу билан ҳисоблашчиини ўзига эл қўрмаганлар оиласи эса албатта бузилиб кетишга ёки умр бўйи гурбдада яшаб ўтишга маҳкум. Пешонасидан реза-реза тор тўйиб, меҳнат ва машаққатнинг захматини, ҳалол меҳнатдан келадиган тўкилик гаштини бир кун бўйсин татиб қўрмаган йигит-қизларга ўрта мактабни тугатган ёшдан дарҳол уйланиш шунчалик зарурмики? Муҳаббатдек пок ва безавол тўғйи нелигини етарлича англаб улгурмай, ўзининг ўткинчи майил-истагини севги деб ўйлаб, уни жололаб олишга қурбн етмай-диган «йигитча»лар наҳот ўзларини оила қуришга шай, деб билсалар? Оила тўғйи-часи жўн маънода ҳам, мураккаб маъну-да ҳам муқаддасдир.

Ушбу муқаддаслик замирида эса улкан бахт ётганини унутмаслигимиз керак.

Севилмоқ учун сева билмоқ керак бўлганда, ҳурматга сазовор бўлиш учун ҳам ўзгалар ҳурматини қозонмоқ даркор. «Рух асосий мезон, вужуд эса оддий восита», дейилади Шерк фалсафасида. Ушбу фалсафа замирида нечоғли ҳаётий ҳақиқат ва ҳикмат зоҳирлигини таъкидлаб ўтиришга ҳождат бўлмаса керак. Юқорида экир этилган онлавиинг таназзулга юз тутишга сабаб, қувонинг фикрича, Ойгулининг уй-рўзгор юмушларини бекам-куст адо етмаслиги эмиш. Келиннинг гапига қараганда эса, Абунаср ўзгорт тебратишга зарур молиявий маблағини ишлаб топишнинг экин келтира олмаётгани экан. Буларнинг иккаласи ҳам ўзларича ҳақ. Шундай экан, нега улар тўғйи-ча бу ҳақда ўйлаб қўришмади. Не бонс бир-бирларини тўлиқ ва мукамал кашф этишга тўғйи, уйланишга ақд қилишди?

Онлавиинг бузилишга бош сабаб — ҳаётнинг турфа аъмолларини теган идрок этимай, бахт ва бахтсизлик, муҳаббат ва садоқатдек олий инсоний фазилатларни қанбон чуқур англамай туриб, ёшликдан шошма-шошарлик билан уйланишдир. Кишининг мақсад-муддоси қандай қилиб бўлмасин тезда уйланиб олишдан иборат эмас-ку, акир. Оилали бўлишнинг неғизда жуда улкан умуминсоний инят мавжуд. Пировадиде мустақам оила, мустақам жамият дегани эмасми?

Октябрь тўғйиришига қадар ёхуд Улуғ Ватан урушгача бизнинг ўрта Осиёда амри-раишлар ҳозирги даражадаиди? Йўқ, бундай бўлмаган, чунки ота-бобларимизда оилага, фарзандага ва аёлга инсбатан масъуллиқ ҳамда гуруҳ ҳисси кучли бўлган. Демак, биз ҳам ёшларини оила қуришга тайёрлашни нафакат боғчадан ёки мактаб партеридан, балки ўз оилаларимиздаги одоб-ахлоқдан бошласек тўғйириқ бўлади.

Уйланиш — бу табиат қонун. Уни инкор этиб бўлмайди. Аммо шундай бахт сизга насиб этган экан, бир зум тўхтаб ўйланг, ўзингизга «Мен оила қуришга тайёрми-ми?» деган савол беринг. Акс ҳолда, уйланишга шошилманг, бу ҳатоларнинг бошланғичи бўлиб қолиши мумкин. Инсон дунёга бир бор келар экан, унинг зурри-адлари ҳеч қачон бахтсиз ва тирик етим бўлмасин...

Раҳмонқула ҚОДИРИЕВ.

* Бу — қизиқ!

ҚОТИЛ

ЙЎЛ БОШЛОВЧИЛАР

КАЛИФОРНИЯ қўлиги — Мексика қирғоқларида шу кунгача мисли қўрилмаган воқеалар юз берди. Бу ерга сузиб келган ўттиз олти бўз кит ўзини қирғоққа отди.

Сан-Рафаэль қўмилиш қисмида юз берган ўшбу «ўз-ўзини ўлдириш» жумбоқлиги билан кишини ҳайратга солади. Текширишлар, шунинг кўрсатдики, ҳалок бўлган жониворларнинг ҳаммаси бир тўдадан экан. Ушбу фожиа эса улар Беринг денгизидан олис масофани босиб ўтиб келишлари биланоқ юз берган.

Ҳалок бўлган китлар тўдасининг таркиби ҳам барчани ҳайратга солади: 36 китнинг бор-йўғи бештаси эркан, қолганлари ёш ва воғта етган ургочи экан. Улар Калифорниянинг оромбахли илқ сувариде насл қолдириш ўрнига ўзларини ҳалок қилдилар. Китларнинг катта-ки-чиклигига қараб, уларнинг қўчилиги етакчи — йўлбошловчи бўлганини биллиш қийин эмас.

Денгиздаги энг баҳайбат жониворларнинг ўзини-ўзи ҳалок этишига сабаб нима?

Асосий сабаб, китларнинг милси юқумли микроблар билан заҳарланганида, — ҳикоя қилади мексикалик биолог Луис Флетчер. — Ушбу ҳолат оммавий ҳалокатга сабаб бўлган.

Ушбу тахмин тасдиқландики йўқми — бунга китларни текшириш аниқ жавоб беради. Лекин уммон суварининг ҳам борган сари ифлосланиб бораётгани учун ерда яшаётган тилсиз жониворларни жонидан тўйдирётган бўлса ажаб эмас.

АКУЛАНИНГ

КЎЗИ ҚАНАҚА?

АКУЛАЛАРНИНГ қонхўрлиги ҳақида жуда ҳам кўп-лаб афсоналар бор. Уларнинг кўзи бичиб-тўқилган бўлса ҳам, барибир ҳақиқат мавжуд. Энг асосийси акулалар узоқ умр қуришда биринчи саналади. Улар одамнинг турфа қилиқларига қарамай 400 миллион йилдан бери яшаб келади. Осон гапми бу! 350 турли мавжуд бўлган бу қонхўр ёввойилар ҳақида ҳали ҳам тўла маълумотга эга эмасмиз. Лекин акула деганда даҳшат қўз олдимизга келаверади. Денгиз қароқчилари одамларга эмас, ҳатто сув ости атом кемаларига ҳам ҳужум қилаверадилар. Барибир муҳим гапимиз бунда эмас.

То ҳозирги кунгача акулалар ўзининг емишини қандай қилиб топади деган савол юзасидан биологлар баҳси давом этмоқда. Чунки акуланинг кўзи у қадар ўткир эмас. Балки бутун сир бир тоғичи қон ҳидини дарҳол сезадиган бўриладир? Лекин сув тўйида ёки қўйида озолаб метр олиса ётган қурбонини акула қандай қилиб дарҳол топа олади?

Акулалар ҳаётини 28 йилдан бери ўрганган келатган профессор Эжен Кларк бу масалага маълум маънода ойдинлик киритди: акулалар ошитадими? Бу масалага ҳаворанг акулалар устида ўтказилган тақриблар кутилмаган натижалар берди: ҳа, акулалар ошитар экан. Ҳамма гап шунданки акулалар энг паст тоғичи тўқилларини ҳам яхши ошитар экан! Бу улардаги алоҳида сезги тўғйи борлигидан бўлса керак.

Ҳамма жониворларда биоэлектрик майдон бўлади, деб ҳисоблайди профессор Кларк. Ҳаворанг акулалар билан ўтказилган тақрибларда сўғий қучлини майдони ҳосил қилинди. Акулалар ҳатто қучлинининг микроосида зўрға илгаса бўладиган ўзгаришни ҳам сезишди. Шундай қилиб, акулалар ўзининг электр майдони ёрдамида ўз ўлжасини топади деган хулосага келинди.

Америкалик олимлар химикалий деб номланган акула-лар ҳужум қилганда қўлланиладиган модда нафш этиди-лар. Синовал ушбу модданинг майда зарралари ҳам акулаларни ҳужум пайтида таққа тўхтатар экан! Химикалий ахир акуланинг асаб тизимларига дарҳол таъсир қилади-да! Оқибатда акула фалажланиб, ҳаракатдан тўхтайди, ҳатто нафас олиши ҳам сенилсади.

Афсус, Кларкнинг этироф этишича химикалийнинг таркиби қаттиқ сир тутилмоқда. Чунки у Америка ҳарбий денгиз қучларининг топшириги билан тайёрланган. Чамаси акулалар ҳужумига дучор бўлган сув ости кемалари учун АҚШ денгизчилик яққа ўзлари улкан йирт-қичлардан қасос олмақчи чоғи.

Васила ЗАЙНУТДИНОВА
тайёрлаган.

АРАБ ВА ИНГЛИЗ ТИЛЛАРИДА

МУСТАҚИЛ Ўзбекистоннинг обрў-этибори тобора ортиб бормоқда. Шу сабабли ҳам хоржидан келатган мутахассислар республикамизга ютуқларига, маънавий меросига қатта қизиқиш билан қараб, тўла маъмурий ҳосил қилмоқда.

Бундай меҳмонлар делегациялари Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Шарқшунослик институтига ҳам келиб турибди. Уларни кўпроқ маъмур илмий дарҳода эъзолаб қабулланган но-

Ваҳоб АЗИМОВ.

* «01» хабар беради

Донни ёнғидан асрайлик

ДОН — ризқ-рўзимиз, уни асраб-авайлаш эса ҳар биримизнинг инсоний бурчимиздир. Йиғиб-терилган дон маҳсулотларини тилсиз ёнғидан асрашда Тошкент шаҳар ёнғидан сақлаш бошқармасидагиларнинг ҳам ҳиссаси беқиедир. Шу кунларда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг жойлардаги ва айнан Тошкент шаҳри ҳудудига жойлашган дон маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш корхоналарида ёнғининг олдини олиш тўғрисидаги қарори амалга оширилмоқда. Яъни текшириш ишлари олиб бориюмоқда. Аммо, натижаларини ҳамма жойда ҳам бирдай иқобий деб бўлмайди. Текширувлар шунинг кўрсатдики, Тошкент уш заводи, Тошкент дон маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирлашмаси ва 2-нон маҳсулотлари комбинатларида ёнғининг олдини олиш ҳолатлари талаб даражасида эмас экан. Текширувлар натижасида ёнғидан сақлаш давлат назорати томонидан 10 киши жиноий жавобгарликка тортиди. Улар орасида ташиқлотларнинг раҳбарлари ҳам бор.

Юқорида қайд қилинган ёнғини чиқариш хавфи бўлган баъзи корхоналарнинг фаолиятини вақтинчалик бўлса-да тўхтатиб туришга мажбур бўлиди. Уйлашимиз, маъмур корхона раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқариб оладилар ва 1992 йилги галла ҳосили учун керакли шарт-шароитларни муҳайё қилдилар.

Олижон ҚАНДАРОВ,
Тошкент шаҳар ёнғидан сақлаш бошқармасининг ходими.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

(ТИҲЖОРАТ ҲАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОМАЛАР)

ВШ, СЕРҒАЙРАТ ВА ТАШАББУСКОР 10—11-СИНФЛАР ВА
ХУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИ БИТИРУВЧИЛАРИНИНГ
ДИҚҚАТИГА!
УЗМИНАВТОТРАНС ВОШҚАРМАСИ ВОШ ИНСТИТУТИ ҚОШИДА
ХУЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ЎҚУВ МУАССАСАСИ ТАРЗИДА
БИЗНЕС-КОЛЛЕЖ
ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН

Бизнес коллежнинг мақсади — замонавий бозор иқтисодиёти доирасидаги юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш.

Ўқувчиларни қабул қилиш фақат кундузги бўлимга, ўзбек ва рус тилларида ўқитиладиган гуруҳларга қўйидаги мутахассисликлар бўйича амалга ошири-моқда:

- 0110 — МЕНЕЖМЕНТ.
- 0111 — БИРЖА ФАОЛИЯТИ.
- 0112 — МАРКЕТИНГ.
- 0113 — АУДИТОРЛИК.

Қирувчилар қўйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: математика (ог-зак), она тили ва адабиёт (ишпо), инглиз тили (огзак).

Ҳар бир қирувчи билан бозор иқтисоди асослари бўйича тест орқали, рус тилида ўқийдиган гуруҳлар учун ўзбек тилидан билимлари бўйича ҳам суҳбат ўтказилади.

Бизнес-коллежда ўқитиш 2 босқичли тизим бўйича олиб борилади ва қўйи-даги малакалар берилади:

- 1-БОСҚИЧ — 2 йил (ўрта иқтисодий таълим) — БАКАЛАВР (ўқитиш жа-раёнида брокер, маркетинг, иш юрттувчи-котиб, ҳайдовчи мутахассисликлари берилади).
- 2-БОСҚИЧ — (олий иқтисодий таълим) — МАГИСТР.

Ўқишга қирувчилар қўйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, маълумот-ни ҳақида ҳужжат, тиббий маълумотнома (286 шаклдаги), 3х4 см. катталикдаги 6 та сура, меҳнат дафтарчасидан қўчирма (меҳнат стажига эга бўлганлар учун), йўллама ва корхоналар мақсадли ўқитишмоқчи бўлганда — ҳақ-тўланганлиги ҳақида қафолат хати.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Кириш имтиҳонлари ва суҳбат 1 октябрдан 12 октябргача ўтказилади. Ҳужжатлар 1992 йил 1 сентябрдан 30 сентябргача қабул қилинади. Таълождан ўтган шахслар тўлов ҳужжатларини, тандин этганларидан сўнг ўқишга қабул қилинадилар.

МАНЗИЛИМИЗ: 700015. Тошкент шаҳри, Ойбек кўчаси, 47-уй, 6-қават. «Ойбек» метро бекати.

Мулоқот учун телефонлар: 54-63-90, 54-63-87, 54-76-31.

ХУЖЖАТЛАРНИ ТОПШИРИШГА ШОШИЛИНГ — ҚАБУЛ ҚИЛИШ ЧЕКЛАНГАН!

«Ш А Р Қ»

НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

қурилиш ва бошқа ташиқлотларга
БОСМА ГУЛҚОҒОЗЛАРНИ
шартномавий нархларда сотади

Гулқоғозларнинг аслигига қараб танлаш ва уни концерн қоғози-дан тайёрлаб бериш имконияти мавжуд.

Концерн ўров ёрлиқлари ва бос-ма иш қоғозларини тайёрлаб бе-

ра олади. Тайёрлаш муддатини истеъмолчи белгилайди, буюртма-лар биржа баҳосидаги концерн қоғозидан бажариб берилади.

Маълумотлар олиш учун телефон-лар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИЯТИ

ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВОШ ВОШҚАРМАСИ
Ө-ХУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи, 9, 11-синф маъ-лумотидаги ёшларни
қўйидаги иқтисослар бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Хотин-қизлар ва болаларнинг устига, енгил кийимларини тайёрловчи чевар — ўрта маълумот ҳам берадиган 2 йиллик тақрибавий гуруҳлари. Бу гуруҳларга 9 синф-ларини «4» ва «5» баҳолар билан битирган ҳамда рус тили ва адабиёти (диктант)дан, миллий гуруҳларда эса она тили ва адабиёт (диктант)дан кириш имтиҳонларини топширганлар қабул қилинади.

Моделлаштириш ва лоийҳалаш маҳорати билан кенг асортиментдаги кийимларни тайёрловчи чевар — ўрта маълумот ҳам берадиган 3 йиллик таълим гуруҳи, 9-синфларини битирганлар расмдан кириш имтиҳонини топши-радилар.

Моделлаштириш маҳорати билан хотин-қизлар ва бо-лаларнинг енгил кийимларини тайёрловчи чевар. 11-синфларини битирганлар қабул қилинадилар. Ўқитиш муд-дати — бир йил.

Хотин-қизлар устига ва енгил кийимларини тайёрловчи чевар, 9-синфларини битирган ўқувчилар қабул қилинади-лар. Ўрта маълумот берилмайди. Ўқитиш муддати — 2 йил.

Тўлиқсиз ўрта маълумот билан ўқишга қабул қилин-ган ўқувчилар бепул оқит, кийим-бош ва 40—50 сўм миқдоридан стипендия билан таъминланадилар.

Ўрта маълумот билан ўқишга қабул қилинган ўқув-чилар 175-220 сўм миқдоридан стипендия ва қўшимча ов-қат пули билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш амалиётини ўташ даврида ўқувчилар 50 фойз иш ҳақи оладилар.

Билим юртида ўқитиш даври меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини имтиёзли битирган ёшлар Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳи, Тошкент политехникини ва индустриал-педагогика техникумининг қиудузи бўлимларига ўқишга йўллама оладилар.

Билим юртини битирганлар Тошкентдаги «Иқтисод тоғ», «Тўқувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси» ва ҳоказо тўқувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаларида иш-лайдилар.

Қирувчилар қўйидаги ҳужжатларни таълим отади-лар: директор номига ариза, туғилганлиги тўғрисида гувоҳно-ма ёки паспорт, маълумоти тўғрисида аттестат, гузар жойидан маълумотнома, ва саломатлиги тўғрисида тиббий маълумотнома ҳамда ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосура.

Манзилими: Тошкент шаҳри — 100, Бобур кўчаси, 55-уй
ТЕЛЕФОН: 54-95-59. (4, 9, 11, 24, 28-трамвайлар: 2, 3, 7, 11, 40, 45, 50, 54, 57, 58, 67, 80, 85, 87, 90-автобуслар: 2, 6, 13, 14, 16-троллейбусларнинг «Теат-ральная» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ

Енгил хавфсизлиги
муҳандислари
Тошкент факультети
бўш лавозимларга

ТАНЛОВ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

«Гуманитар ва ижтимоий-снсий фанлар» кафедрасига — ўқитувчи.

«Гидравлика ва сув таъ-миноти» мутахассислиги бў-йича — ўқитувчи (фан ном-зоди).

Танлов муддати эълон чиқа-қан кундан бошлаб бир ой, 35 ёшдан ошмаган бўлиш керак.

Ҳужжатларни қўйидаги манзилга юбориш керак: 700017, Тошкент шаҳри, Ш. Рашидов шўхқуачси, 23-уй.

ЦИРК

Тошкент давлат циркида
26, 27 август соат 18.00да

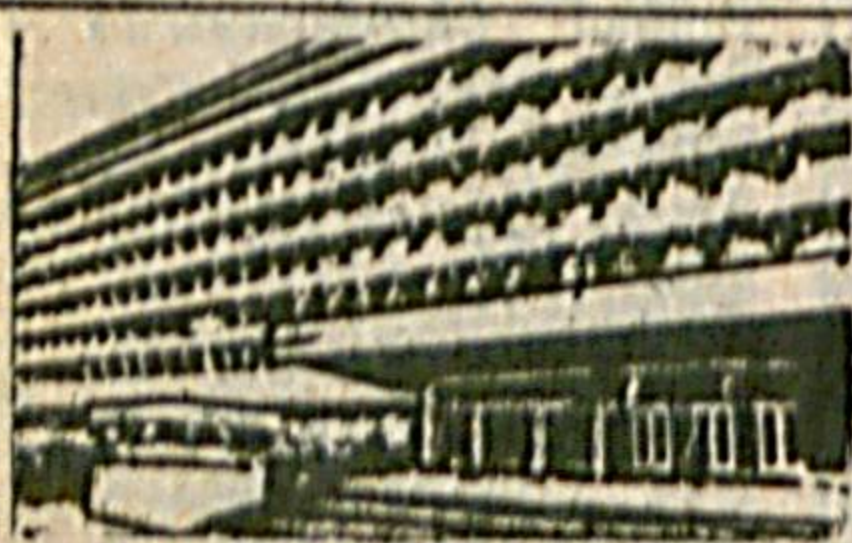
Ўзбекистон ва Қозғистон республикаларининг артист-лари иштирокида

«ДУСТЛИК АРЕНАСИ»

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кўнига бағиш-ланган катта раиғ-баранг цирк дастури.

Ўзбекистон Халқ демо-кратик партияси Собир Ра-ҳимов район кенгашининг ижроия бюроси ушбу кен-гашнинг биринчи котиби Ш. Х. Асломовга отаси

Ҳусниддин
АСОМОВнинг
яфот этганлиги муносаба-ти билан чуқур таъзия из-ҳор қилади.



МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент
шаҳар Кенгаши ва
«Тошкент оқшоми»
журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент,
Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва яшанбадан
ташқари ҳар кун ўзбек
тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
қабулхона — 32-53-76,
даволат — 33-29-70,
32-53-79;
эълон ва тижорат
хабарларини жойлаштириш
масалалари бўйича —
33-81-42, 32-53-34,
33-56-67.

Эълонлар ва тижорат
хабарлари аниқ ва
тўғридан тўғридан
қаробларни уларни
масалалари бўйича
бўлган таъминот ва
шахслар зиммасидир.

Ўзбекистон Республикаси
«Шарқ» нашриёт-матбаачилик
концернининг босмаҳонаси.